

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

GAYDA Vasilii Yaroslavovych – postgraduate student of the Department of Natural Sciences and Teaching Methods of the Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University, methodist of the Methodology of Educational Subjects and Professional Development of

Teachers Ternopil Regional Communal Institute of Postgraduate Pedagogical Education.

Circle of research interests: theory and methodology of teaching (physics).

Стаття надійшла до редакції 17.11.2019 р.

УДК 378011.31..81

DOI: 10.36550/2415-7988-2019-1-183-188-191

ДРОЗД Вікторія Миколаївна –

аспірантка Льотної академії Національного авіаційного університету

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1366-7704>

e-mail: viktoriya.drozd@gmail.com

**ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ КРАВЦІВ**

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Сьогодні перед викладачами професійних закладів швейного профілю постали найскладніші завдання, які не можливо розв'язати без якісних змін при підготовці майбутніх кравців. Ці зміни, насамперед, пов'язані з пошуком ефективних методів і форм навчання. Проблеми педагогічної інноватики висуваються на рівень пріоритетних серед проблем наукової педагогіки. Тому для вирішення педагогічних проблем характерним є широкий інноваційний пошук, сфера якого носить доволі масштабний характер. Зокрема, це: організаційні, функціональні та змістовні перетворення. Особливого значення в сучасній педагогіці набувають технології моделювання та проектування навчально-виробничого процесу.

Сучасному викладачу професійно-технічного учбового закладу важко уявити навчальний процес без використання сучасних електронних засобів навчання. В багатьох навчальних закладах з'явилась можливість використовувати під час навчального процесу комп'ютер, проектор, екран або навіть інтерактивну дошку. При використанні таких сучасних засобів навчання викладач має можливість значно економити час навчального або навчально-виробничого процесу, ніж при роботі біля звичайної дошки. Викладач може не турбуватись, що не розбірливо написано, закінчилась крейда, або забракло місця на дошці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанню інноваційної діяльності викладача присвячені праці В. Борисова, Я. Бобилевої, А. Коберника, Л. Машкиної та ін. Проблемам проектування та використання засобів навчання, дослідженню взаємозв'язків окремих компонентів системи дидактичних засобів, вивченню їх впливу на результативність навчання присвячені ґрунтовні праці Ю. Бабанського, В. Бейлінсона, Т. Габая, В. Євдокимова, Б. Єсіпова, Л. Зоріної, І. Зяюна, В. Краєвського, Ч. Куписевича, І. Лернера, В. Оконя, М. Скаткіна, А. Прокопенка, Г. Хозяїнова, Н. Шахмаєва, С. Шаповаленка та ін. Дослідженню різних аспектів інформатизації навчання присвячені праці Л. Білоусової,

І. Василевського, Б. Гершунського, Л. Гур'євої, А. Єршова, М. Жалдака, Л. Зайнутдінової, І. Зверева, Ч. Куписевича, Є. Машбиця, Д. Матроса, І. Підласого, Є. Полата, М. Патланжонглу, С. Ракова, Н. Розенберга, О. Філатова, С. Христочевського та ін. Аналізуючи роботи Ю. Баранової, О. Башмакова, Л. Зайнутдінової, В. Іванова, Є. Перевалової, О. Тищенко, Є. Тюріної, С. Христочевського, О. Чадіна, Н. Шерпаєва.

Метою статті є спроба висвітлення окремих особливостей використання сучасних інноваційних технологій у процесі професійної підготовки майбутніх кравців.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сучасний навчальний процес підготовки майбутніх кравців у професійних навчальних закладах можна охарактеризувати швидким застарінням теоретичних та практичних знань, постійним оновленням змісту викладаємих дисциплін. Навчальна інформація наведена в підручниках сьогодні, перетворюється на застарілу ще на етапі друку підручника. Одним із способів урізноманітнення, осучаснення та оптимізації навчально-виробничого процесу є: використання інноваційних технологій при вивченні окремих дисциплін або окремих тем; комп'ютерної техніки та інформації взятої з просторів Internet.

Поняття «інновація» в широкому змісті застосовується як використання нововведень у вигляді нових технологій, видів продукції, організаційно-технічних рішень виробничого, комерційного, адміністративного або іншого характеру. Час від зародження нової ідеї, створення та її поширення і до застосування прийнято називати життєвим циклом інновації. Саме використання персонального комп'ютера в навчальному процесі і є новою технологією в навчанні, нововведенням в освітньому процесі.

Інновація в освіті це: результат творчого пошуку оригінальних, нестандартних рішень різноманітних педагогічних проблем; процес оновлення чи вдосконалення теорії й практики освіти, який оптимізує досягнення її мети.

Педагогічна технологія – це наука про розвиток, освіту, навчання і виховання особистості

учня на основі позитивних загальнолюдських якостей та досягнень педагогічної думки а також основ інформатики.

Нині існує безліч педагогічних технологій. Зупинимось на декількох технологіях інноваційного навчання: інтерактивні технології; проектна технологія; комп'ютерно-інформаційна технологія [1].

В основі інтерактивного навчання лежать принципи:

- безпосередньої участі кожного учасника занять, що зобов'язує викладача зробити кожного учасника занять активним шукачем шляхів і засобів розв'язання тієї чи іншої проблеми;

- взаємного інформаційного, духовного збагачення (при цьому навчальний процес слід організувати таким чином, щоб учасники його могли обмінятися життєвим досвідом, отриманою інформацією);

- особистісно-зорієнтоване навчання [1].

До основних переваг інтерактивних технологій навчання можна віднести:

- інтерактивні технології допомагають забезпечити глибину вивчення змісту;

- викладач отримує можливість диференційованого підходу до учнів із спеціальними потребами – особистісними та інтелектуальними;

- змінюється роль учнів – вони приймають важливі рішення щодо процесу навчання, розвивають комунікативні вміння й навички, організаційні здібності;

- сновним джерелом мотивації навчання стає інтерес самого учня (відбувається перехід від зовнішньої мотивації (оцінки) до внутрішньої (потреба знань);

- значно підвищується роль особистості педагога – він менше часу витрачає на розв'язання проблем з дисципліною, педагог більше розкривається перед учнями як лідер, організатор;

- учні, які отримують особистий досвід учителювання, з нової точки зору дивляться на освітній процес, на роль викладача та учня в ньому [1].

Суть проектної технології – стимулювати інтерес учнів до певних проблем, які передбачають володіння певною сумою знань через проектну діяльність, а саме: розв'язання однієї або цілої низки проблем; показати практичне застосування надбаних знань – від теорії до практики [1].

Метод проектів надає викладачу широкі можливості для зміни традиційних підходів до змісту, форм і методів навчально-виробничої діяльності при підготовці майбутніх кравців у професійно навчальних закладах, піднімаючи на якісно новий рівень всю систему організації

процесу навчання. Його застосовують на всіх етапах виробничого навчання, у роботі з учнями різного віку, здібностей і під час вивчення матеріалу різного ступеня складності.

Новітні розробки в навчанні із застосуванням комп'ютерних технологій і методів у сукупності називають мультимедія. Арсенал мультимедія-технологій складає анімаційну графіку, відеофільми, звук, інтерактивні можливості, використання віддаленого доступу і зовнішніх ресурсів, роботу з базами даних тощо. Різноманітні інформаційні компоненти, які знаходяться під керуванням однієї чи декількох спеціальних програм, називаються мультимедія-системою. Мультимедія-системи мають унікальну можливість надавати величезну кількість корисної і цікавої інформації в максимально зручній і доступній формі. Саме завдяки цьому вони знаходять все більш широке застосування в різних сферах діяльності: в науці, освіті, професійному навчанні тощо [1].

Серед величезного різноманіття навчальних мультимедійних систем умовно можна виокремити засоби, які є найбільш ефективними: комп'ютерні тренажери; автоматизовані навчальні системи; навчальні фільми; мультимедія-презентації; відеодемонстрації [1]. Також сюди можна додати проведення віртуальних екскурсій на швейні фабрики та підприємства.

Віртуальна екскурсія – це самостійна форма організації учбового процесу, вид занять які дозволяють проводити вивчення предметів, їх окремих розділів і тем, устаткування обладнання, машин і конструкцій, різних підприємств, технологій та виробничих процесів в виробничих майстернях в умовах максимально наближених до виробництва [3].

Розпочати екскурсію можна з вступного інструктажу:

1. повідомити тему та мету виробничого заняття;
2. актуалізувати знання учнів.

Потім використовуючи віртуальну екскурсію показати майбутнім кравцям як на швейному виробництві обробляють окремі деталі та вузли швейних виробів.

Далі викладач разом з учнями повторює матеріали виробничого заняття. Наступний етап виробничого заняття – поточний інструктаж, під час якого учні отримують завдання і пояснення для самостійної роботи. Далі – заключний інструктаж під час якого аналізується виконана робота, помилки, повідомляються оцінки, також учням оголошується тема наступного виробничого заняття та домашнє завдання (табл. 1).

Особливості проведення уроку виробничого навчання

Структурний елемент	Характерні особливості	Можливі недоліки
Вступний інструктаж (поєднання пояснення і показу)	Оголошення теми, мети (навчальна, розвивальна, виховна)	Неточно сформульована мета, не оголошується тема
	Мотивація, цільова установка (пояснення призначення наступної роботи та її значення шляхом створення ситуації нового, організації бесіди, дискусії, демонстрації кращих зразків навчально-виробничих робіт)	Вказується лише вид подальшої роботи
	Актуалізація (використання методів пошукового характеру, а не репродуктивних – питання чому?, пояснить?, порівняйте?), практична спрямованість повтору матеріалу	Невміння слухати учня. Дублювання теорії. Активізація всієї групи, випущені з поля зору окремі учень
	Вивчення технічних вимог, еталонів робіт, документів письмового інструктування	
	Інструктування з позицій попередження помилок. Аналіз зроблених помилок учнями та способи їх попередження	Взагалі не визначені типові помилки
	Пояснення і показ раціональної організації робочого місця	
	Пояснення і показ найбільш раціональних прийомів виконання трудових операцій із залученням учнів до пояснення нового матеріалу. Показувати потрібно лише нові прийоми, раніше невідомі учням. Спочатку показати у нормальному темпі, потім в уповільненому, виділити основні операції. Показ передових, високопродуктивних прийомів праці (розкривати умови та особливості максимально наближені до робочих)	Дублювання теорії, технічно неправильно показані прийоми. Майстер не залучає до співпраці учнів, демонструє всі прийоми в т.ч. відомі учням. Не використовуються ДЗН
	Використання методів контролю та самоконтролю	
	Перевірка засвоєння учнями матеріалу (пробне відтворення учнями прийомів роботи)	Носить теоретичний характер (усне опитування) Немає співпраці з учнями
	Залучення учнів до самостійної роботи (планування, розбір технічної документації)	Майстер все пояснює сам, перенасичення інформацією, і учні не вміють пояснювати хід роботи
	Пояснення ходу подальшої роботи, порядок виконання вправ.	
	Дотримання правил охорони праці	
До роботи учні приступають тільки тоді, коли майстер впевнився в тому, що всі зрозуміли матеріал		
Поточний інструктаж	Чітке визначення навчальної діяльності учнів на уроці, усвідомлення їх кожним учнем	Немає системи поточного інструктування, не оголошені критерії оцінювання
	Включення кожного учня в роботу всієї групи	Вникає в роботу кожного учня і випускає з поля зору всю групу
	Розвиток вміння самостійного планування та аналізу роботи	Майстер дає готові вказівки по виправленню помилок
	Заохочення творчого підходу до вирішення виробничих завдань	
	Виховування культури праці	
	Раціональне використання часу, надання уваги якості роботи	Учні виконують роботу, а майстер не встигає її перевірити
	Розвиток в учнів вміння самостійно визначати помилки, знаходити способи їх виправлення	
	Дотримання правил техніки безпеки	
	Цільові обходи (треба знати індивідуальні особливості учнів)	Носять формальний характер
Якщо учні роблять і ту ж помилку, зупинити виконання вправ та пояснити ще раз матеріал	Не слідкують за правильністю виконання робіт	
Заклучний інструктаж	Підведення підсумків, аналіз виконаних робіт, аналіз кращих робіт у відповідності з вимогами кваліфікаційної	Не залучені учні до обговорення і оцінювання

	характеристики та в порівнянні з еталонами робіт. Аналіз помилок. Залучення учнів до обговорення	робіт. Аналіз носить формальний характер і не усуває недоліки. Майстер не показує, а чого навчилися учні.
	Заохочення учнів, які вносять пропозиції.	
	Оцінювання повинне бути об'єктивним.	Зауваження не несуть педагогічний та виховний характер
	Видача домашнього завдання	Немає пояснення алгоритму виконання

Віртуальну екскурсію можна використовувати коли через застарілу матеріально-технічну базу у професійному учбовому закладі, не можливо відтворити на занятті в виробничій майстерні сучасні способи обробки окремих деталей та вузлів швейних виробів.

Висновки та перспективи подальших розвідок напряму. Таким чином можна зробити висновок, що метою застосування відеоматеріалів та інших мультимедійних засобів при підготовці майбутніх кравців є усунення прогалин у наочності викладання навчально-виробничих дисциплін в закладах професійної освіти. Крім цього, маючи мультимедійні засоби навчання, можна проводити повноцінні екскурсії на швейні фабрики та підприємства в кабінетах, що дає змогу розширити можливості під час проведення практичних занять для майбутніх кравців в майстернях, забезпечуючи «мобільність» учням.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Впровадження в навчальний процес інноваційних технологій – URL: <https://naurok.com.ua/dopovid-na-temu-vprovadzhennya-v-navchalniy-proces-innovatsiy-nih-tehnologiy-3126.html> (дата звернення 20.09.2019)
2. Гладунський В. Урок. Методики аналізу / В. Гладунський. – Львів, Каменяр, 1996
3. Каунов А. М., Фетелова Т. А. Виртуальные экскурсии — эффективный инновационный инструмент совершенствования технологической подготовки обучающихся / А.М. Каунов, Т.А. Фетелева // Актуальные проблемы технологического образования: компетентность, мастерство, инновации : материалы IV Международной заочной науч.-практ. конф., Мозырь, 3 ноября 2015 г. / УО МГПУ им. И.П. Шамякина; редкол.: В.Н. Навыко (отв. Ред.) [и др.]. – Мозырь, 2015. – 254 с.
4. Ничкало Н. Г. Педагогічна книга майстра виробничого навчання / Н.Г. Ничкало. – К. Вища школа, 1994
5. Шевчук С. С. Урок виробничого навчання у закладах ПТНЗ. Методичні рекомендації / С.С. Шевчук. – Д, 2003

REFERENCES

1. Vprovadzhennia v navchalnyi protses innovatsiinykh tekhnolohii. [Implementation of innovative technologies in the educational process] URL: <https://naurok.com.ua/dopovid-na-temu-vprovadzhennya-v-navchalniy-proces-innovatsiy-nih-tehnologiy-3126.htm> (accessed on: 20/09/2019).
2. Gladunsky, V. (1996) Urok. Metodyky analizu. [Lesson. Methods of analysis]. Lviv.
3. Kaunov, A.M., Fetelava T.A. (2015) Virtualnyye ekskursii – effektivnyy innovatsionnyy instrument sovershenstvovaniya tekhnologicheskoy podgotovki obuchayushchikhsya. [Virtual excursions – aneffective innovative tool for improving the technological preparation of students]. Mozyr.
4. Nichkalo, N.G.(1994).Pedahohichna knyha maistra vyrobnychoho navchannia.[Pedagogical book of the master of industrial training]. Kyiv.
5. Shevchuk, S.S.(2003) Urok vyrobnychoho navchannia u zakladakh PTNZ : metodychni rekomendatsii [Production training lesson at VET institutions. Methodical recommendations]. Donetsk.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

ДРОЗД Вікторія Миколаївна – аспірантка Льотної академії Національного авіаційного університету.

Наукові інтереси: інноваційні методи навчання майбутніх кравців у закладах професійної освіти.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

DROZD Victoria Nikolaevna – postgraduate student of Flight Academy of National Aviation University.

Circle of research interests: innovative methods of training future tailors in professional schools.

Стаття надійшла до редакції 26.11.2019 р.